

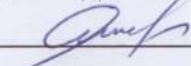
(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету економіки та
бізнес-адміністрування

Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«21» 11 2022 р.

«23» 11 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний
науковий дискурс у галузі економіки»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-наукова програма: Економіка

Форма навчання	Семес тр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Очна	1	90/3	10	20	-	60	-	-	диф.залік 1с
Заочна	1	90/3	6	4	-	80	-	-	диф.залік 1с

Індекс: РДФ-6-051/22 – 1.3.1

СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 2 з 17	

Робочу програму навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки» розроблено на основі освітньої програми та навчальних планів № РДФ-6-051/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-наукова програма «Економіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:

Зав. кафедри економіки повітряного транспорту, д.е.н., професор

Олена АРЕФ'ЄВА

професор кафедри економіки повітряного транспорту, д.е.н., доцент

Саміра ПЛЕЦЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-наукова програма «Економіка») – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 81 від 04.11.2022 р.

Завідувач кафедри

Олена АРЕФ'ЄВА

Гарант освітньо-наукової програми

Олена АРЕФ'ЄВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 2 від 10.11.2022 р.

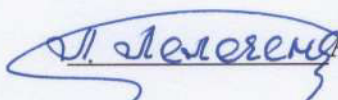
Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

УЗГОДЖЕНО

Завідувач аспірантурою та докторантурою

 Анжела ЛЕЛЕЧЕНКО

«18» 11 2022 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 3 з 17	

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
1.1. Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	9
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	9
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг	10
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг	10
2.4.1. Перелік питань для підготовки до заліку.....	11
3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ	13
3.1. Методи навчання.....	13
3.2. Рекомендована література	13
4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.....	15

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 4 з 17	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням від 10.07.2019 №071/роз та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі соціальних та поведінкових наук.

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань і практичних навичок стосовно оцінки тенденцій розвитку та сучасного міждисциплінарного наукового дискурсу у галузі економіки.

Завдання вивчення навчальної дисципліни є:

- визначити сутність міждисциплінарних досліджень, базові принципи, теоретико-методологічні виміри;
- дослідити структурні перетворення суспільства та економіки;
- розглянути мотиваційне та антикризове управління як основу економічної безпеки підприємств;
- розглянути адаптивну економіку як нову модель економіки;
- встановити сутність цифрової економіки та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки;
- дослідити передумови розвитку бізнесу. Інтелектуалізація та інноваційний розвиток

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності (ЗК05);
- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей (СК01);
- здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності (СК07);

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 5 з 17	

– здатність до системного наукового світогляду, загальнокультурного кругозору, застосування сучасних методологій та методів наукової діяльності за фахом економіки повітряного транспорту (СК08);

– мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій (ПР01);

– розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках (ПР03);

– планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямків, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми (ПР08).

Навчальна дисципліна «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки» посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються здобувачам у вищих навчальних закладах. Вона тісно пов'язана із вивченням таких курсів, як «Філософія науки та інновацій», «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Інноваційні методи прийняття рішень в соціотехнічних та соціокультурних системах», «Когнітивні технології прогнозування стану соціотехнічних та соціокультурних систем», «Управління знаннями», «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства» та ін.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль №1. Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки

Тема 1. Міждисциплінарні дослідження: базові принципи, теоретико-методологічні виміри. Структурні перетворення суспільства

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 6 з 17	

та економіки

Міждисциплінарна методологія: базові принципи. Типи теоретичного синтезу та їх дослідницький потенціал в міждисциплінарних соціальних дослідженнях. Геоелектроніка в контексті міждисциплінарних досліджень: еволюція теоретико-методологічних засад. Міждисциплінарні платформи стартап-проектів. Інформаційно-комунікаційні технології в структурі міждисциплінарного навчання. Міждисциплінарний підхід до вивчення міжнародних відносин. Перспективи реалізації в Україні інноваційної економічної моделі. Міждисциплінарні дослідження міжнародної трудової міграції. Вплив воєнного стану на міжнародну трудову міграцію.

Поняття трансформаційного процесу як соціально-економічного феномену. Структурні перетворення суспільства та економіки. Природа трансформації. Поняття трансформації в природничих науках. Поняття трансформації в природничих науках. Типологія трансформаційного процесу. Глобалізаційні виклики як передумови трансформації розвитку світової економіки. Методичні підходи до оцінки структурної трансформації. Стратегічні пріоритети розвитку економіки України. Моделювання структурної трансформації економіки України. Механізм структурної трансформації моделі розвитку економіки. Структурні дисбаланси економіки України. Кардинальні технологічні зміни в рамках четвертої промислової революції – виклики для національної економіки України. Провідні технологічні тенденції та можливі наслідки Четвертої промислової революції. Місце авіапідприємств в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. Вплив воєнного та післявоєнного стану в Україні на глобальні структурні зміни.

Тема 2. Мотиваційне та антикризове управління як основа економічної безпеки підприємств

Мотивація основних суб'єктів діяльності в забезпеченні економічної безпеки підприємства. Проблеми розроблення мотиваційного механізму на підприємствах як основа економічної безпеки підприємств. Використання людського фактора шляхом активізації діяльності працівників, створення дієвих мотивів і стимулів у механізмі господарювання. Модель змістовної мотивації. Процес мотивування шляхом використання дієвих стимулів з метою досягнення економічної безпеки підприємства. Мотивація праці як соціально-економічна основа поведінки та активізація зусиль персоналу, що спрямовані на забезпечення економічної безпеки підприємства.

Механізм антикризового управління в умовах забезпечення економічної безпеки підприємства. Антикризові організаційні заходи щодо забезпечення економічної безпеки підприємства. Антикризові механізми фінансової стабілізації в умовах забезпечення економічної безпеки. Роль

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 7 з 17	

стратегії в антикризовому управлінні як основи економічної безпеки підприємств. Оцінка ефективності стратегічних і тактичних рішень антикризового управління в умовах забезпечення економічної безпеки. Правове забезпечення антикризового регулювання та антикризового управління в Україні та за кордоном. Особливості антикризового управління на авіапідприємствах. Антикризове управління в умовах воєнного та післявоєнного стану.

Тема 3. Адаптивна економіка як нова модель економіки

Адаптація та адаптивність як економічні категорії. Сутність адаптивної економіки як нової моделі економіки. Адаптивність економіки відповідно до показників економічного розвитку. Сучасні теорії економічного розвитку та їх вплив на формування адаптивної економіки. Інститути регулювання економіки та їх роль у формуванні адаптивної економіки. Процес адаптації економіки під впливом регулювання економіки. Адаптивні сценарії розвитку цифрової економіки України. Фінансові кризи як фактор формування адаптивної економіки. Адаптивні системи управління підприємством та їх принципи. Адаптація до умов зовнішнього середовища діяльності підприємства. Прогнозування як елемент управління ресурсами підприємства. Застосування адаптивних моделей для прогнозування чистого доходу від реалізації продукції. Застосування прогнозування у процесі управління ресурсами авіапідприємства. Особливості адаптивного управління авіапідприємствами до умов євроінтеграції, воєнного та післявоєнного стану.

Тема 4. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки

Характеристика постіндустріальної епохи. Третя хвиля глобалізації. Єдиний цифровий ринок. Поняття цифрової економіки. Основні загрози та ризики цифровізації. Проблеми розвитку цифрової економіки в Україні. Цифрові адженди. Інформаційно-комунікаційні технології. Продукти цифрової економіки. Вплив технологічних змін на економічний розвиток. Ринок ІТ-праці в Україні. Цифрові технології і створення робочих місць. Чинники, що сприяють розвитку цифрової економіки. Охоплення домогосподарств цифровою сферою та доступ до цифрових сервісів Цифрова економіка як ефективна основа розвитку системи державного управління, економіки, бізнесу, соціальної сфери, суспільства, особливо в умовах воєнного стану. Оцінка впливу цифрової економіки на економічне зростання через застосування ІКТ. Інституційно-правове оформлення розвитку цифрової економіки в Україні. Оцінка впливу цифрової економіки на економічний стан авіапідприємств. Цифровізація економіки в умовах євроінтеграції, воєнного та післявоєнного стану.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 8 з 17	

Тема 5. Передумови розвитку бізнесу. Інтелектуалізація та інноваційний розвиток

Підприємництво та бізнес в ринковій економіці. Елементи системи бізнесу. Етика – основа сучасного бізнесу. Бізнес-етика організацій. Логіка процесу створення бізнесу. Розробка концепції бізнесу. Формування ідей бізнесу та їх обґрунтування: створення нового підприємства «з нуля», придбання діючого бізнесу, придбання франшизи. Маркетингове дослідження ринку. Бізнес-планування: бізнес-планування, бізнес-модель КАНВАС. Державна реєстрація бізнесу. Передумови та перспективи розвитку сучасного бізнесу на основі аутсорсингу. Менеджмент и маркетинг бізнесу: менеджмент підприємства і його стратегічна направленість; маркетинг підприємства, маркетингова концепція управління, ризики у підприємстві, підготовка бізнес-плану. Сучасне бізнес-середовище України. Передумови розвитку міжнародного бізнесу в Україні. Євроінтеграція економіки України в умовах воєнного та післявоєнного стану.

Інновація як пріоритетна категорією функціонування сучасних підприємств. Інтелектуалізація як інструмент для створення нових можливостей та фактор забезпечення розвитку економіки. Інноваційні моделі розвитку сучасних підприємств. Інноваційна стратегія розвитку авіапідприємств. Роль людського капіталу як рушійної сили соціально-економічного розвитку. Інтелектуальний потенціал як основа інноваційного розвитку. Оцінювання інтелектуального потенціалу авіапідприємств. Вплив негативного зовнішнього середовища на інтелектуальний потенціал авіапідприємств. Ланцюг впливу інтелектуалізації на процес інноваційного розвитку: інвестиції у людський капітал, інтелектуалізація як інструмент для створення нових можливостей, інтелектуалізація як інструмент для створення нових можливостей, інновація як процес якісних змін та результат винахідництва, економічне зростання, підвищення конкурентоспроможності. Передумови інтелектуалізованого інноваційного розвитку сучасних авіапідприємств.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»										
1.1	Міждисциплінарні дослідження: базові принципи, теоретико-методологічні виміри. Структурні перетворення суспільства та економіки	1 семестр				1 семестр				
		16	2	2	2	10	15			15
1.2	Мотиваційне та антикризове управління як основа економічної безпеки підприємств	16	2	2	2	10	10			10
1.3	Адаптивна економіка як нова модель економіки	16	2	2	2	10	17	2		15
1.4	Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки	16	2	2	2	10	19	2	2	15
1.5	Передумови розвитку бізнесу. Інтелектуалізація та інноваційний розвиток	14	2	2	2	10	18	2	1	15
1.6	Модульна контрольна робота №1	12			2	10				
1.7	Підсумкова семестрова контрольна робота						11		1	10
Усього за модулем №1		90	10	20	20	60	90	6	4	80
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	20	60	90	6	4	80

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Лекції	СРС	Лекції	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Міждисциплінарні дослідження: базові принципи, теоретико-методологічні виміри. Структурні перетворення суспільства та економіки	1 семестр		1 семестр	
		2	5		5

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 10 з 17	

1	2	3	4	5	6
1.2	Мотиваційне та антикризове управління як основа економічної безпеки підприємств	2	5		5
1.3	Адаптивна економіка як нова модель економіки	2	5	2	5
1.4	Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки	2	5	2	5
1.5	Передумови розвитку бізнесу. Інтелектуалізація та інноваційний розвиток	2	5	2	10
Усього за модулем №1		10	25	6	30
Усього за навчальною дисципліною		10	25	6	30

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Практ. заняття	СРС	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Міждисциплінарні дослідження: базові принципи, теоретико-методологічні виміри. Структурні перетворення суспільства та економіки	1 семестр		1 семестр	
		4	5		10
1.2	Мотиваційне та антикризове управління як основа економічної безпеки підприємств	4	5		5
1.3	Адаптивна економіка як нова модель економіки	4	5		10
1.4	Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки	4	5	2	10
1.5	Передумови розвитку бізнесу. Інтелектуалізація та інноваційний розвиток	2	5	1	5
1.8	Модульна контрольна робота №1	2	10		
1.9	Підсумкова семестрова контрольна робота			1	10
Усього за модулем №1		20	35	4	50
Усього за навчальною дисципліною		20	35	4	50

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	25	30
2.	Підготовка до практичних занять	25	40
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	10	
4.	Підготовка до підсумкової семестрової контрольної роботи		10
Усього за навчальною дисципліною		60	80

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 11 з 17	

2.4.1. Перелік питань для підготовки до заліку

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до заліку, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

1. Міждисциплінарна методологія: базові принципи
2. Типи теоретичного синтезу.
3. Геоелектроніка в контексті міждисциплінарних досліджень
4. Міждисциплінарні платформи стартап-проектів
5. Інформаційно-комунікаційні технології в структурі міждисциплінарного навчання
6. Міждисциплінарний підхід до вивчення міжнародних відносин
7. Перспективи реалізації в Україні інноваційної економічної моделі: глобальний підхід
8. Міждисциплінарні дослідження міжнародної трудової міграції
9. Структурні перетворення суспільства та економіки
10. Поняття трансформаційного процесу як соціально-економічного феномену
11. Типологія трансформаційного процесу
12. Глобалізаційні виклики як передумови трансформації розвитку світової економіки
13. Методичні підходи до оцінки структурної трансформації
14. Моделювання структурної трансформації економіки України
15. Механізм структурної трансформації моделі розвитку економіки
16. Провідні технологічні тенденції та можливі наслідки Четвертої промислової революції
17. Принципи стратегічно орієнтованої національної економічної політики України в епоху кардинальних глобальних структурних змін
18. Мотивація основних суб'єктів діяльності в забезпеченні економічної безпеки підприємства
19. Проблеми розроблення мотиваційного механізму на підприємствах як основа економічної безпеки підприємств
20. Використання людського фактора шляхом активізації діяльності працівників, створення дієвих мотивів і стимулів у механізмі господарювання
21. Процес мотивування шляхом використання дієвих стимулів з метою досягнення економічної безпеки підприємства
22. Мотивація праці як соціально-економічна основа поведінки та активізація зусиль персоналу, що спрямовані на забезпечення економічної безпеки підприємства.
23. Механізм антикризового управління в умовах забезпечення економічної безпеки підприємства

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 12 з 17	

24. Антикризові організаційні заходи щодо забезпечення економічної безпеки підприємства

25. Антикризові механізми фінансової стабілізації в умовах забезпечення економічної безпеки

26. Роль стратегії в антикризовому управлінні як основи економічної безпеки підприємств

27. Адаптація та адаптивність як економічні категорії

28. Сучасні теорії економічного розвитку та їх вплив на формування адаптивної економіки

29. Інститути регулювання економіки та їх роль у формуванні адаптивної економіки

30. Процес адаптації економіки під впливом регулювання економіки

31. Прогнозування як елемент управління ресурсами підприємства

32. Характеристика постіндустріальної епохи

33. Третя хвиля глобалізації.

34. Основні загрози та ризики цифровізації

35. Проблеми розвитку цифрової економіки в Україні. Цифрові адженди. Інформаційно-комунікаційні технології

36. Продукти цифрової економіки.

37. Цифрові технології і створення робочих місць. Чинники, що сприяють розвитку цифрової економіки

38. Цифрова економіка як ефективна основа розвитку системи державного управління, економіки, бізнесу, соціальної сфери, суспільства

39. Оцінка впливу цифрової економіки на економічне зростання через застосування ІКТ

40. Інституційно-правове оформлення розвитку цифрової економіки в Україні

41. Підприємництво та бізнес в ринковій економіці

42. Розробка концепції бізнесу.

43. Формування ідей бізнесу та їх обґрунтування: створення нового підприємства «знуля», придбання діючого бізнесу, придбання франшизи

44. Передумови та перспективи розвитку бізнесу на основі аутсорсингу

45. Передумови розвитку міжнародного бізнесу в Україні.

46. Інновація як пріоритетна категорією функціонування сучасних підприємств

47. Інтелектуалізація як інструмент для створення нових можливостей та фактор забезпечення розвитку економіки

48. Інноваційні моделі розвитку сучасних підприємств. Інноваційна стратегія розвитку

49. Роль людського капіталу як рушійної сили соціально-економічного розвитку

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 13 з 17	

50. Інтелектуальний потенціал як основа інноваційного розвитку

51. Оцінювання інтелектуального потенціалу підприємств

52. Ланцюг впливу інтелектуалізації на процес інноваційного розвитку.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; репродуктивний метод; дослідницький метод.

Крім того студентам надаються індивідуальні консультації (як при зустрічі викладача зі студентом так і через Інтернет).

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс, презентація тощо.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Ареф'єва О.В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Управління фінансовим потенціалом підприємства. Економіка та суспільство. 2019. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/journal-18/25-stati-18/2243-aref-eva-o-v-andrienko-m-m-kravchenko-o-r>

3.2.2.. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Лістрова М.С. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3> URL : <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726>.

3.2.3. Ареф'єва, О., Сімкова, Т., & Жураківський, В. Стратегічний розвиток авіатранспортних підприємств в конкурентних умовах. *Економіка та суспільство*, (2022). (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-68>

3.2.4. Ареф'єва О., Титикало В. Збалансований механізм формування стратегії машинобудівного підприємства в умовах трансформацій при просторово-процесному управлінні. *Адаптивне управління: теорія і практика*. (13) 26 2022. URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/447>

3.2.5. Мних О.Б., Далик В.П., Брицький Р.Р. Трансфер інноваційних технологій на глобальних і національних ринках і його вплив на економіку. *Бізнес-інформ*, 2021. №11. С.35-41.

3.2.6. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. *Бізнес Інформ*. 2020. №12. С. 245–251. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-245-251>

3.2.7. Пілецька С.Т., Копча Ю. Ю., Камишна С. Ю. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. Формування

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 14 з 17	

стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ.* 2022. №6. С. 108–117. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>

3.2.8. Пілецька С.Т. Формування конкурентної стратегії аеропорту в умовах невизначеності. *Бізнес Інформ.* 2022. №10. С. 193–198. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-193-198>

3.2.9. Прохорова В., Чобіток В. Потенціал як стратегічний ресурс забезпечення економічної безпеки підприємств. Інноваційні платформи управління економічними процесами в умовах цифровізації економіки : кол. мон. за ред. д.е.н., проф. Прохорової В. В. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2020. - с 237.-116-244.

3.2.10. Сафонік Н.П., Дудік А.О. Особливості формування системи економічної безпеки авіапідприємств в умовах трансформаційних перетворень. *Економіка та суспільство.* 2022. №45.

3.2.11. Смерічевський С.Ф., Зацаринін С.А. Маркетингова стратегія просування інноваційних продуктів. *Маркетинг і цифрові технології.* Том 6 № 1. 2022. URL: <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/165>

3.2.12. Смерічевський С.Ф., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ.* 2022. №6. С. 108–117. URL : <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>.

3.2.13. Korytko Tetyana, Piletska Samira, Arefieva Olena, Pidhora Yelizoveta, Fomichenko Inna. (2021) The system of evaluating the effectiveness of employees motivation as a factor of the enterprise sustainable development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development.* Vol. 43, No. 4, pp. 545-554

3.2.14. Piletska S., Arefiev S. (2020) The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. *JOURNAL OF CORPORATE RESPONSIBILITY AND LEADERSHIP.* Vol. 7, issue 4, pp.43–58. URL: <http://jcr.umk.pl/journal/archive>

3.2.15. Kuzior A., Kettler K., Raб Ł. (2022). Digitalization of Work and Human Resources Processes as a Way to Create a Sustainable and Ethical Organization. *Energies,* 15(1), 172. DOI: 10.3390/en15010172

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

3.3.2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3.3.3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3.3.4. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 15 з 17	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Модуль №1	
Виконання завдань на практичних заняттях	1 семестр	1 семестр
	106×6=60	106×4=40
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	31 бал	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Виконання підсумкової семестрової контрольної роботи		40
Усього за модулем №1	80	80
Залік	20	20
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях	Залік	Виконання модульної роботи	Підсумкова семестрова контрольна робота	
9-10	18-20	18-20	36-40	Відмінно
8	15-17	15-17	30-35	Добре
6-7	12-14	12-14	24-29	Задовільно
менше 6	менше 12	менше 12	менше 24	Незадовільно

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 16 з 17	

за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок
в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Залік	Оцінка за національною шкалою
Денна форма навчання Заочна форма навчання		
72-80	18-20	Відмінно
60-71	15-17	Добре
48-59	12-14	Задовільно
менше 48	менше 12	Незадовільно

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

44.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 17 з 17	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				

**Силабус навчальної дисципліни
«Тенденції розвитку та сучасний
міждисциплінарний науковий дискурс у галузі
економіки»**

**Освітньо-наукової програми «Економіка»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»**

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна є обов'язковою компонентою циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки ОП
Курс	1 (перший)
Семестр	1 (перший)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 кредиту / 90 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Предметом вивчення є теоретико-методологічна основа і практична характеристика тенденцій розвитку та сучасних міждисциплінарних наукових дискурсів у галузі економіки.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань і практичних навичок стосовно оцінки тенденцій розвитку та сучасного міждисциплінарного наукового дискурсу у галузі економіки
Чому можна навчитися (результати навчання)	Навчальна дисципліна «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки» дає можливість досягти таких програмних результатів: розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій (ПР01); розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках (ПР03); планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямків, критично аналізувати

	результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми (ПР08).
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	<p>Навчальна дисципліна «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки» дає можливість здобути такі компетентності:</p> <p>здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності (ЗК05);</p> <p>здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей (СК01);</p> <p>здатність ь ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності (СК07);</p> <p>здатність до системного наукового світогляду, загальнокультурного кругозору, застосування сучасних методологій та методів наукової діяльності за фахом економіки повітряного транспорту (СК08)</p>
Навчальна логістика	<p>Зміст дисципліни: Міждисциплінарні дослідження: базові принципи, теоретико-методологічні виміри. Структурні перетворення суспільства та економіки. Мотиваційне та антикризове управління як основа економічної безпеки підприємств. Адаптивна економіка як нова модель економіки. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки. Передумови розвитку бізнесу. Інтелектуалізація та інноваційний розвиток.</p> <p>Методи навчання: кейси, задачі, питання, тестування, диф.залік.</p> <p>Форми навчання: очна, заочна</p>
Пререквізити	Загальні та фахові знання, отримані на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Філософія науки та інновацій», «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)), «Англійська мова наукового спрямування»
Пореквізити	Дана дисципліна є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Інноваційні методи прийняття рішень в соціотехнічних та соціокультурних системах», «Когнітивні технології прогнозування стану соціотехнічних та соціокультурних систем», «Управління знаннями», «Стратегічне управління та інноваційний

<p>Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ</p>	<p>розвиток підприємства» та ін.</p> <p>Навчальна та наукова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Ареф'єва О.В.</u>, Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Управління фінансовим потенціалом підприємства. Економіка та суспільство. 2019. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal-18/25-stati-18/2243-aref-eva-o-v-andrienko-m-m-kravchenko-o-r 2.. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Лістрова М.С. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. <i>Економіка та суспільство</i>. 2022. Випуск № 44. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3 URL : https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726. 3. Ареф'єва, О., Сімкова, Т., & Жураківський, В. Стратегічний розвиток авіатранспортних підприємств в конкурентних умовах. <i>Економіка та суспільство</i>, (2022). (44). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-68 4. Ареф'єва О., Титикало В. <u>Збалансований механізм формування стратегії машинобудівного підприємства в умовах трансформацій при просторово-процесному управлінні. Адаптивне управління: теорія і практика.</u> (13) 26 2022. URL: https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/447 5. Мних О.Б., Далик В.П., Брицький Р.Р. Трансфер інноваційних технологій на глобальних і національних ринках і його вплив на економіку. <i>Бізнес-інформ</i>, 2021. №11. С.35-41. 6. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. <i>Бізнес Інформ</i>. 2020. №12. С. 245–251. URL: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-245-251 7. Пілецька С.Т., Копча Ю. Ю., Камишна С. Ю. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. <i>Бізнес Інформ</i>. 2022. №6. С. 108–117. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117 8. Пілецька С.Т. Формування конкурентної стратегії аеропорту в умовах невизначеності. <i>Бізнес Інформ</i>. 2022. №10. С. 193–198. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-193-198 9. Прохорова В., Чобіток В. Потенціал як стратегічний ресурс забезпечення економічної безпеки підприємств. Інноваційні платформи управління економічними процесами в умовах цифровізації економіки : кол. мон. за ред. д.е.н., проф. Прохорової В. В. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2020. - с 237.-116-244. 10. Сафонік Н.П., Дудік А.О. Особливості формування системи економічної безпеки авіапідприємств в умовах
--	--

	<p>трансформаційних перетворень. Економіка та суспільство. 2022. №45.</p> <p>11. Смерічевський С.Ф., Зацаринін С.А. Маркетингова стратегія просування інноваційних продуктів. <i>Маркетинг і цифрові технології</i>. Том 6 № 1. 2022. URL: https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/165</p> <p>12. Смерічевський С.Ф., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. <i>Бізнес Інформ</i>. 2022. №6. С. 108–117. URL : https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117.</p> <p>13. Korytko Tetyana, Piletska Samira, Arefieva Olena, Pidhora Yelizoveta, Fomichenko Inna. (2021) The system of evaluating the effectiveness of employees motivation as a factor of the enterprise sustainable development. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. Vol. 43, No. 4, pp. 545-554</p> <p>14. Piletska S., Arefiev S. (2020) The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. JOURNAL OF CORPORATE RESPONSIBILITY AND LEADERSHIP. Vol. 7, issue 4, pp.43–58. URL: http://jcr.l.umk.pl/journal/archive</p> <p>15. Kuzior A., Kettler K., Raб Ł. (2022). Digitalization of Work and Human Resources Processes as a Way to Create a Sustainable and Ethical Organization. <i>Energies</i>, 15(1), 172. DOI: 10.3390/en15010172</p>
Локація та матеріально-технічне забезпечення	https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/34886
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Тестовий контроль, модульна контрольна робота; екзамен, питання до екзамену.
Кафедра	Економіки повітряного транспорту.
Факультет	Економіки та бізнес-адміністрування
Викладач(и)	<div data-bbox="660 1328 908 1637" data-label="Image"> </div> <p>АРЕФ'ЄВА ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА Посада: завідувач кафедри Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор економічних наук Профайл викладача: http://feba.nau.edu.ua/details-menu/47-kafedra-ekonomiki-povitryanogo-transportu/sklad-kafedri-ekonomiki-povitryanogo-transportu/179-aref-eva-olena-volodimirivna Тел.: 044 4067925 E-mail: olena.arefieva@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 2.413 а:</p>

		<p>ПЛЕЦЬКА САМІРА ТИМОФІЇВНА</p> <p>Посада: професор Вчене звання: доцент Науковий ступінь: доктор економічних наук Профайл викладача: http://feba.nau.edu.ua/details-menu/46-kafedra-ekonomiki-povitryanogo-transportu/265-piletska-samira-timofijivna Тел.: 044 4067925 Е-mail: samira.piletska@npp.nau.edu.ua Робоче місце: Україна, 03058, м. Київ, пр. Любомира Гузара 1, корпус 2, каб.417</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс	
Лінк на дисципліну		